

SREDNJA ZDRAVSTVENA ŠOLA CELJE

WWW.NARAVNA.SI

Avtorice:

Jasmina SELIČ, 2. kt

Maja SIVKA, 2. kt

Inge ŠTEFANIČ, 2. kt

Mentorici:

Tanja LESKOVŠEK, dipl. ms. kt

Marija BEC, dipl. ms. kt

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2007

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo našima mentoricama Tanji Leskovšek, dipl. ms., kt ter Mariji Bec, dipl. ms., kt, ki sta nas s svojim znanjem usmerjali pri raziskovanju. Rade bi se zahvalile tudi gospodu Albertu Trnovšku, univ. dipl. inž. str., za pomoč pri tehnični obdelavi raziskovalne naloge, gospe Maji Antonič, prof. za lektoriranje in gospe Loreni Hus za strokovno recenzijo.

Zahvaljujemo pa se tudi gospe Sanji Lončar, ki nam je s svojim strokovnim znanjem in izkušnjami dopolnila in obogatila našo raziskovalno nalogo.

Iskrena hvala pa tudi vsem, ki so izpolnili našo anketo.

KAZALO VSEBINE

1. POVZETEK	4
2.1 NAMEN	5
2.2 HIPOTEZE	5
2.3 METODE DE LA	5
TEORETIČNI DEL	6
3. ZGODOVINA	6
4. NARAVNA KOZMETIKA	7
5. RAZLIKE MED NARAVNO IN KONVENCIONALNO KOZMETIKO.....	8
6. DELOVANJE NARAVNE KOZMETIKE ZA RAZLIKO OD KONVENCIONALNE	10
7. ČESA NE SME VSEBOVATI NARAVNA IN VSEBUJE OSTALA KOZMETIKA .	11
8. SESTAVINE V NARAVNI KOZMETIKI	14
9. POSTOPKI NEGE Z NARAVNO KOZMETIKO.....	15
EMPIRIČNI DEL	16
10. METODE IN REZULTATI	16
11. ZAKLJUČEK	27
12. PRILOGE	29
12.1 INTERVJU	29
12.2 ANKETNI LIST.....	32
13. LITERATURA	34

KAZALO SLIK

Slika 1: logotip certifikata BDIH	12
Slika 2: logotip OKO testa	12
Slika 3: logotip certifikata DEMETER	13
Slika 4: čebelji vosek	14
Slika 5: jojobino olje	14
Slika 6: Sanja Lončar	29

KAZALO TABEL

Tabela 1: število anketirancev	16
Tabela 2: število odgovorov na zastavljeno prvo vprašanje.....	17
Tabela 3: število odgovorov na zastavljeno drugo vprašanje	18
Tabela 4: število odgovorov na zastavljeno tretje vprašanje	19
Tabela 5: število odgovorov na zastavljeno četrto vprašanje	20
Tabela 6: število odgovorov na zastavljeno peto vprašanje.....	21
Tabela 7: število odgovorov na zastavljeno šesto vprašanje	22
Tabela 8: število odgovorov na zastavljeno sedmo vprašanje	23
Tabela 9: število odgovorov na zastavljeno osmo vprašanje.....	24
Tabela 10: število odgovorov na zastavljeno deveto vprašanje	25
Tabela 11: število odgovorov na zastavljeno deseto vprašanje	26

KAZALO GRAFOV

Graf 1: grafično prikazano število anketirancev	16
Graf 2: grafično prikazano število odgovorov na zastavljeno prvo vprašanje	17
Graf 3: grafično prikazano število odgovorov na zastavljeno drugo vprašanje.....	18
Graf 4: grafično prikazano število odgovorov na zastavljeno tretje vprašanje....	19
Graf 5: grafično prikazano število odgovorov na zastavljeno četrto vprašanje ...	20
Graf 6: grafično prikazano število odgovorov na zastavljeno peto vprašanje	21
Graf 7: grafično prikazano število odgovorov na zastavljeno šesto vprašanje.....	22
Graf 8: grafično prikazano število odgovorov na zastavljeno sedmo vprašanje....	23
Graf 9: grafično prikazano število odgovorov na zastavljeno osmo vprašanje	24
Graf 10: grafično prikazano število odgovorov na zastavljeno deveto vprašanje..	25
Graf 11: grafično prikazano število odgovorov na zastavljeno deseto vprašanje..	26

1. POVZETEK

V raziskovalni nalogi z naslovom www. naravna. si smo se lotile področja naravne kozmetike.

Raziskovalna naloga je sestavljena iz kratkega teoretičnega dela ter empiričnega dela.

Teoretični del definira, kaj je to naravna kozmetika, kakšne so razlike med naravno in konvencionalno kozmetiko ter katere sestavine največkrat srečamo v naravni kozmetiki. Raziskale smo tudi različne certifikate, ki naravno kozmetiko uvrščajo med resnično naravno. Zanimalo nas je tudi, kje nam lahko ponudijo kozmetično nego z naravnimi kozmetičnimi preparati.

Empirični del vsebuje anketo, s katero smo želele ugotoviti, koliko o naravni kozmetiki vedo potrošniki. Opravile smo tudi intervju s poznavalko naravne kozmetike, gospo Sanjo Lončar. Na koncu smo ugotovile, da je naravna kozmetika premalo reklamirana in da je njena uporaba v primerjavi s konvencionalno kozmetiko nizka.

2. UVOD

Dandanes postaja naravna kozmetika vse večji trend. Narašča namreč zavedanje, da smo odgovorni za svet, v katerem živimo, narašča pa tudi skrb za naše zdravje.

Vedno več ljudi se zaveda, da je kožo potrebno negovati v skladu z njenimi potrebami. Na ta način lahko ohranimo njeno zdravje in upočasnimo staranje kože. Kožo pa je potrebno začeti negovati že v otroštvu in čeprav je mlada koža lepa že sama po sebi, ji moramo nuditi pravilno nego.

2.1 NAMEN

Z izdelavo te raziskovalne naloge smo hotele spoznati, kakšno je dejansko poznavanje naravne kozmetike med ljudmi. Predvsem nas je zanimalo njihovo znanje in osebno mnenje o naravni kozmetiki.

2.2 HIPOTEZE

Na začetku smo si zastavile naslednji hipotezi:

- ponudba in reklamiranje naravne kozmetike v Sloveniji je slaba;
- potrošniki slabo poznajo in malo uporabljajo naravno kozmetiko.

2.3 METODE DELA

V teoretičnem delu naloge je uporabljena metoda dela s tekstom oziroma literaturo.

Pri raziskovanju smo se odločile za naslednje metode:

- anketa,
- intervju ,
- obdelava podatkov.

V teoretičnem delu naloge je uporabljena metoda dela s tekstom oziroma literaturo.

Teoretični del

3. ZGODOVINA

Človek je bil vedno tesno povezan z naravo in svetom zelišč. Zdravilno moč zelišč so poznale že najstarejše civilizacije. Nagel razvoj kemije je omogočil analiziranje in ugotovitev njihove kemične sestave. Čeprav jih znanstveniki raziskujejo še danes, so doslej uspeli raziskati le petino odstotkov zelišč. Z razvojem znanosti je nastopil zmagoslavni pohod sintetični preparati oz. kemija, ki so izrinili iz kozmetične in farmacevtske uporabe mnoga naravna zelišča.

Gospodarska rast, razvijanja na področju kemije in posledično kozmetične industrije so povzročila, da smo podlegli vsem umetnim, sintetičnim kozmetičnim izdelkom.

Toda pokazalo se je, da ne smemo pozabiti tistega, kar nam ponuja narava. Vedno bodo zelišča oziroma naravne surovine pomenile pomembno sredstvo za uporabo ali pripravo najrazličnejših pripravkov, tudi tistih za lepoto obraza in telesa.

Vrnitev k naravi je danes trend, in to ne samo v kozmetiki. (vir 1)

4. NARAVNA KOZMETIKA

Preden se je rodil pojem »naravna kozmetika«, se ni nihče resno zavzemal za »koktejl« sestavin v kremah, mleku in losijonih, ki jih uporabljamo za nego kože. Takrat je visoka cena veljala za najbolj zanesljiv dokaz kakovosti in kozmetična industrija je v polni meri izkoriščala tržne možnosti, ki so temeljile na nečimrnosti in iluzijah.

Pogosto se dogaja, da je dodanih le nekaj kapljic avokadovega in mandljevega olja ali pa so dodane le majhne količine rastlinskih izvlečkov in že je opravljena uspešna preobrazba iz sintetičnega v naravni izdelek.

Ko govorimo o naravi, pričakujemo, da izdelki ne vsebujejo kemičnih dodatkov in umetnih molekulskih spojin ter da niso bili vključeni v postopke industrijskega dodajanja in plemenitenja, ki jih v bivalnem svetu človeka, živali in rastlin ni. Izdelki ne smejo vsebovati sintetičnih emulgatorjev, konzervansov, barvil, parfumov, kolagena ali elastina. Naravna kozmetika je ekološko-biološko-dinamično čista kozmetika.

Čeprav še nimamo veljavnih zakonskih smernic za izdelavo in sestavo »naravnih kozmetičnih izdelkov«, je že dolgo znano in z zakonom določeno, da v takih izdelkih ne sme biti konzervansov. Vendar pa jih vsebuje večina naravnih kozmetičnih izdelkov, in sicer zaradi potrebne obstojnosti in stabilizacije. Ker pa konzervansi povzročajo skoraj tretjino vseh alergij na kozmetiko, se veliko potrošnikov odloča za naravne kozmetične izdelke, kar jih v večini primerov pripelje iz dežja pod kap. Vendar pa nas tudi taka prizadevanja ne morejo prepričati, da so vse sestavine »naravnih« kozmetičnih izdelkov resnično naravnega izvora.

V novejšem času govorijo strokovnjaki za kožo o »nenaravnih razmerah okolja« in tako je dvomljivo vse, kar je bilo v kozmetiki doslej naravnega. To opozorilo strokovnjakov bi bilo lahko simptomatično za novo orientacijo na področju nege kože. Navdušenje prvih let se je nekoliko poleglo in slepa vera v naravo se je umaknila bolj stvarnemu razmišljanju. V prihodnosti bi lahko obveljal kot celostni koncept naravne, koži prilagojene nege, ki bi bila tesno povezana z zdravim načinom življenja.

Dober videz je že od nekdanj veljal kot znak dobrega počutja in zdravja. Koži prilagojena nega z naravnimi sredstvi je trden sestavni del nege in skrbi za naš največji telesni organ. (vir 2.)

5. RAZLIKE MED NARAVNO IN KONVENCIONALNO KOZMETIKO

Kozmetični izdelki naj bi med drugimi ohranjali kožo v dobrem stanju. Tako je mogoče predvidevati, da imajo kozmetični izdelki, ki se pojavljajo na našem tržišču, te in podobne lastnosti in so bolj ali manj učinkoviti. Da bi razlikovali med konvencionalnimi kozmetični izdelki in naravno kozmetiko, moramo pozornost usmeriti na surovine, sestavine, iz katerih je kozmetika izdelana, saj razliko določajo prav te. Pri izdelavi konvencionalne kozmetike je dovoljeno uporabljati vse sestavine ne glede na njihov izvor. Lahko so sintetične ali pridobljene iz raznih neobdelanih olj, živih in mrtvih organizmov, rastlin in mineralov.

Zavedati se je treba, da je sintetična kemija v kozmetično znanost vstopila šele v zadnjem stoletju. Ker je kemija lahko zagotovila hitro in redno dobavo sintetičnih surovin, ki so bile poleg vsega tudi izredno obstojne in narejene po meri, so skoraj opustili naravne surovine v kozmetiki in nasploh. Čeprav je danes standardizacija naravnih kozmetičnih izdelkov že visoko razvita, še vedno ni možno izdelati naravnih sestavin brez odstopanj v njihovih lastnostih, kar posledično vpliva na končni izdelek. Torej naravna kozmetika ne more biti nikoli povsem enaka, saj vedno obstajajo minimalne razlike od ene do druge serije. Prav tako lahko imajo sintetični materiali nekatere fizične lastnosti, ki jih ni možno najti v naravni kozmetiki. Zaradi tega se razvoj naravne kozmetike ne more primerjati z vsemi ostalimi izdelki, ki so nam na voljo na trgu, ker preprosto narava ne more zagotoviti vseh potrebnih surovin, ki bi se lahko primerjale s sintetičnimi.

Surovine za naravno kozmetiko so le redko uporabljene v njihovi originalni obliki. Ker se ponavadi uporabljajo predvsem njihovi izvlečki, morajo biti ti očiščeni, izolirani in preoblikovani. Ti zelo potrebni postopki izdelave pa ne smejo spreminjati originalne kemijske strukture naravnih sestavin. Če je preoblikovanje nujno, je to dovoljeno le z reakcijo naravnih sestavin ene z drugo. Za človeško kožo je namreč najprimernejša nega s kozmetičnimi izdelki, ki so izdelani iz biološkega okolja. Biološke sestavine se lahko vključujejo v metabolizem človeške kože, ne da bi ji na kakršenkoli način škodovala.

Raziskovalni in razvojni oddelki podjetij, ki ustvarjajo naravno kozmetiko, vlagajo veliko truda v iskanje naravnih virov surovin, ki se drugače lahko pridobijo iz mrtvih živali in za katere je dokazano, da imajo zelo pozitiven učinek na kožo. V proizvodnji naravne kozmetike pa ni dovoljena uporaba mrtvih živali, kolagena, elastina in raznih hormonov živalskega izvora. Samo raziskovanje in iskanje nadomestkov v naravni kozmetiki pa zahteva veliko raziskav, finančnih stroškov in časa.

Da naravne dragocene sestavine obdržijo svoj blagodejni učinek, morajo biti v procesu izdelave podvržene strogim standardom. Naravni izdelki so tako osnovani na

naravnih sestavinah, pridobljenih iz organskih virov. Lastnost naravnih kozmetičnih izdelkov je, da vzdržujejo in izboljšujejo naravne funkcije kože-regeneracija, vlaženje-na nežen naraven in kar najbolj učinkovit način. Za naravne izdelke se tudi ne uporabljajo snovi za takojšni učinek, kožo namreč na nenaraven način preveč napnejo, kar je dolgoročno gledano izredno škodljivo.

Vse naravne sestavine, ki se uporabljajo za naravno kozmetiko, morajo biti povsem brez strupov, pesticidov, sestavin, ki povzročajo alergije. Torej velika pozornost se pri izdelavi naravne kozmetike namenja prav temu, kje in kako so bile gojene sestavine naravne kozmetike. (vir 3, 5)

6. DELOVANJE NARAVNE KOZMETIKE ZA RAZLIKO OD KONVENCIONALNE

Naravna kozmetika deluje tako, da kožo dobro hrani in jo spodbuja, da sama proizvede svoje učinkovine. Naravni kozmetični izdelki ne delajo namesto kože, ampak so zato, da spodbujajo naravne procese, ki se odvijajo v koži in sodelujejo s kožo. Prav v tem je glavna razlika med naravno kozmetiko in konvencionalno kozmetiko, saj ta kožo polni s svojimi učinkovinami, ki bi jih morala koža proizvesti sama, kar pa kožo pripelje tako daleč, da čez nekaj časa konvencionalni kozmetični izdelek ni več dovolj močan in posledično ljudje posežemo po močnejšem kozmetičnem izdelku.

Že prej smo omenili, kako pravzaprav deluje konvencionalna kozmetika. Poglejmo si še primer starajoče se kože z uporabo zgoraj omenjene kozmetike.

Krema, ki smo jo nanесли na kožo z gubicami, bo s svojimi sestavinami oziroma učinkovinami delovala posredno in koža bo sestavine npr. kolagen posrkala, namesto da bi jih-ga proizvedla sama. (vir 5)

7. ČESA NE SME VSEBOVATI NARAVNA IN VSEBUJE OSTALA KOZMETIKA

Dolgo je veljalo napačno prepričanje, da kozmetika ostaja na površini kože in da zato v preparatih najdemo tudi sestavine, ki v živilih nikoli ne bi bile dovoljene. Tudi količine konzervansov, emulgatorjev in stabilizatorjev so v kozmetiki znatno večje kot v živilih. (Predstavljamo si, kaj vse mora "prestati" mleko za sončenje, ki ga v eni sezoni vsaj petnajstkrat »prekuhamo« na vroči plaži, da kljub temu zadrži strukturo in vonj). Zavedanje, da je koža »druga usta telesa«, je iz dneva v dan večje. Če imamo izkušnje z nikotinskimi obliži, kontracepcijskimi obliži, obliži estrogena ali morfijevimi obliži, nam je jasno, da sestavine iz obliža zelo učinkovito prehajajo v kri. Pri tem kože ni treba posebej pripravljati, da bi "pogoltnila" to, kar damo nanjo.

Pri nakupu kozmetičnih preparatov smo potrošniki v nadvse neugodnem položaju. Zakonodaja sicer narekuje proizvajalcem, da morajo navesti uporabljene sestavine, vendar te lahko razume manj kot odstotek prebivalstva. Sestavine so napisane le po padajočem zaporedju, brez količin, zato dejansko ne moremo vedeti, koliko obljubljenega izvlečka češenj, kamilice, aloje vere ali drugih snovi je v preparatu. Da je zmeda še večja, kot naravno kozmetiko lahko oglašujejo tudi takšno, v kateri je naravnih sestavin samo za en sam odstotek.

Vsak potrošnik želi svojemu telesu privoščiti to, kar mu bo koristilo in ne škodovalo. Pogosto smo prepričani, da je izdelek, ki ga uporabljamo, naraven, pa velikokrat to ne drži.

Če bi med sestavine izdelka napisali nafta, ga verjetno ne bi kupili. Ko derivati nafte dobijo zanimiva umetniška imena, pa postanejo "čudovite učinkovine". Skoraj vse, kar tako očarljivo diši v naših kremah, milih, tonikih in dezodorantih, je umetna dišava, pridobljena po sintetični poti. Tudi vse umetne arome jagod, mentola, češenj, magnolij, mandljev in podobno so otroci nafte. Vsa barvila, ki nam tako lepo pričarajo barvo breskev, jagod ali limone v izdelkih, ali pa nam ponujajo neverjetno paleto barv za lase, so istega izvora.

Na embalaži lahko z velikimi črkami preberemo naravne sestavine. Vseh drugih niti ne opazimo. Ko odpremo embalažo, jo praviloma zavržemo in s tem zavržemo tudi seznam vseh sestavin. Četudi bi želeli preveriti, kaj je trenutno na naših policah, bi ugotovili, da to ni več možno. Kar 95 odstotkov ponudbe predstavljajo kemični izdelki, ki so jim dodali nekaj malega naravnih sestavin. Sledijo izdelki, ki so izdelani pretežno iz naravnih sestavin, ki so jim dodali tudi nekaj kemičnih. Nato je tu majhna skupina izdelkov, izdelanih iz popolnoma naravnih sestavin, vendar o poreklu teh sestavin ne vemo veliko. V najmanjši skupinici so certificirani naravni izdelki,

katerih sestavine so vse po vrsti verificirane. To pa potrjujejo razni certifikati. Med pomembne certifikate, ki so podeljeni naravni kozmetiki, uvrščamo:

Certifikat BDIH*

Slika 1: logotip certifikata BDIH

(za kontrolirano naravno kozmetiko)

- Kozmetika je narejena iz testiranih biološko pridelanih zelišč in olj;
- Ne vsebuje sintetičnih konzervansov, dišav in barvil;
- Ne vsebuje parafina, silikonov ali petrokemičnih derivatov;
- 100% naravno odišavljeno s čistimi eteričnimi olji;
- Brez živalskih sestavin;
- Vsi vmesni proizvodi in embalaža so ekološko razgradljivi;
- Sestavine niso gensko spremenjene;

*BDIH-Združenje za kozmetiko ZRN

ÖKO TEST

Slika 2: logotip OKO testa

To je revija, ki na evropski ravni laboratorijsko testira kozmetične proizvode različnih proizvajalcev, svoje izsledke objavlja, določa kvaliteto izdelkov in jih priporoča kupcem.

Certifikat DEMETER

Slika 3: logotip certifikata DEMETER

DEMETER je blagovna znamka za proizvode, pridelane po biološko-dinamični metodi. Blagovno znamko DEMETER smejo uporabljati le pogodbeni partnerji, ki so podvrženi strogi kontroli. Strogo se preverja, da se od pridelave pa do predelave konsekvntno dela v skladu s Smernicami zveze Demeter. Zahteve, ki jih do pridelovalcev postavlja zveza DEMETER, presegajo zahteve za ekološko pridelavo Bio- uredba Evropske skupnosti. Smernice zveze DEMETER zahtevajo ne le opuščanje sintetičnih gnojil in kemičnih sredstev za zaščito rastlin oziroma kemičnih dodatkov pri predelavi pridelkov, temveč zahtevajo izvajanje mer za spodbujanje procesov življenja v tleh in v hrani. Kmetje in predelovalci zveze DEMETER so zato aktivni oblikovalci življenja vredne bodočnosti. Živila, ki jih tako pridelajo, upravičeno imenujemo živila s karakterjem. (vir 6)

Pravilniki iz neznanih razlogov dovoljujejo zavajajoče označevanje uporabljenih sestavin. Tako beseda parfüm (fragrance) lahko pomeni naravno ali sintetično pridobljeno dišavo. Enako velja za sestavine, kot so glicerín, pantenól, mlečna kislina, sorbitól, limonina kislina. Četudi prebiramo etikete, ne bomo vedeli, kakšno surovino so uporabili, razen če ima izdelek eko certifikat, ki zagotavlja, da so v izdelku uporabljene naravno pridobljene surovine. Največje presenečenje nas čaka pri izdelkih za otroke. Nekako želimo verjeti, da je tam vse v najboljšem redu in da telo dojenčka ne bomo že od samega začetka polnili s kemijo. In vendar ni tako. Ko si ogledamo sestavine vseh ponujenih blagovnih znamk kozmetike za dojenčke, je prav neverjetno, koliko kemije je v njih. (vir)

8. SESTAVINE V NARAVNI KOZMETIKI

Vsako linijo med seboj ločijo ključne sestavine, na katere pravzaprav stavijo proizvajalci kot najbolj primerne za nek tip oziroma stanje kože.

Sestavine so navadno rastlinskega izvora, iz katerih potem pridobivajo razne oblike, stanja.

Tako poznamo razna olja, eterična olja, izvlečke in voske, npr. jojobino olje, sezamovo olje, avokadovo olje, olje mareličnih pečk, ricinovo olje, hidrogirana rastlinska olja, olje makadamije in, arašidovo olje, oljčno olje

Pogosto uporabljeni izvlečki pa so iz korenja, vrtnice, čajevca, žajblja, ranjka, ognjiča, kutinih semen, šipka, skorje divjega kostanja, ogrščice, riževih kalčkov, marelice, limone.....

Uporabljajo se še tudi različni voski. To so čebelji vosek, candelilla vosek, jojobin vosek, rožni vosek, vosek vrtnice....

Na splošno pa se pri izdelavi naravne kozmetike uporablja še voda, etanol, lecitin, glicerol, eskulin, sladkorni stearat, oryzanol, propolis, kokosov glikozidi, aluminijev hidroksid, betain, sorbitol, smukec, mica, karmin, železovi oksidi, vitamin C, vitamin E, karite maslo, titanov diolind, ultramarin, svileni prašek, moltodekstrin, tokoferol, diatomejska zemlja, mlečni proteini, natrijev klorid.

Eterična olja morajo biti pridobljena na neškodljiv način okolju ter 100 % naravna. To pa so npr. limonene, linalool, geraniol, kumerin, citral, benzyl benzoate, citronellol, eugenol,....

V naravni kozmetiki se uporabljajo še kisline, kot so citronska kislina, estri kapilarne kisline, mlečna kislina, stearinska kislina. (vir 4)

Slika 4: čebelji vosek

Slika 5: jojobino olje

9. POSTOPKI NEGE Z NARAVNO KOZMETIKO

Zanimalo nas je tudi, kje v Sloveniji nam lahko ponudijo kozmetično nego izključno z naravnimi preparati.

Obiskale smo nekaj prodajnih mest, kjer je možno kupiti tudi certificirano naravno kozmetiko. Zanimalo nas je, če nam lahko svetujejo, v katerih kozmetičnih salonih izvajajo nego z naravnimi preparati. V specializiranih prodajalnah žal teh informacij nismo dobile.

Več uspeha smo imele pri brskanju po spletnih straneh in pregledu člankov v različnih revijah. Našle pa smo le dvanajst kozmetičnih salonov, kjer nudijo kozmetično nego s certificiranimi naravnimi izdelki.

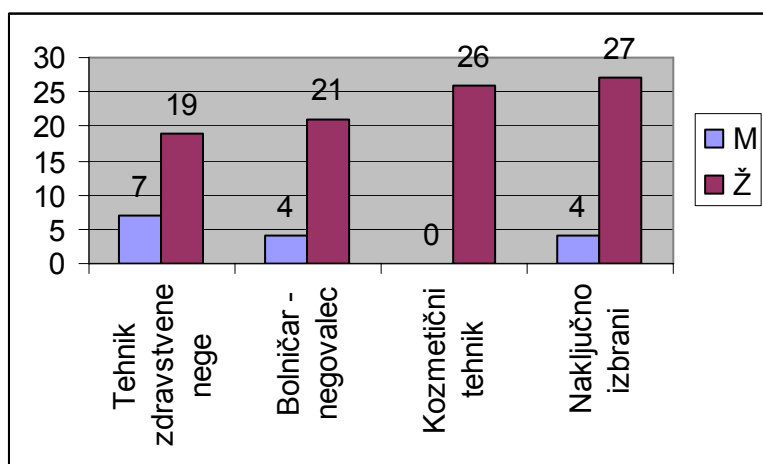
Empirični del

10. METODE IN REZULTATI

Naša anketa je bila sestavljena z namenom, da ugotovimo, kako ljudje poznajo in uporabljajo naravno kozmetiko. Želele pa smo seveda tudi potrditi naši hipotezi. Anketirance smo razdelile v dve starostni skupini, mlajšo in starejšo. Mlajšo skupino zajemajo naključno izbrani dijaki Srednje zdravstvene šole, programi tehnik zdravstvene nege, bolničar-negovalec ter kozmetični tehnik. V starejšo skupino pa smo uvrstile naključno izbrane odrasle potrošnike. Anketa je bila anonimna, izvedena na listih, ki so dodani v prilogi. Dijaki so reševali v šoli, naključno izbrani odrasli pa so jo po večini rešili doma. Razdeljenih je bilo 200 anket, vrnjenih pa 118. Rezultati so zanimivi, sama anketa pa nam je bila v veliko pomoč pri nadaljnjem raziskovanju.

Anketiranci	M	Ž
Tehnik zdravstvene nege	7	19
Bolničar - negovalec	4	21
Kozmetični tehnik	0	26
Naključno izbrani odrasli	4	27
Skupaj	15	93

Tabela 1: število anketirancev

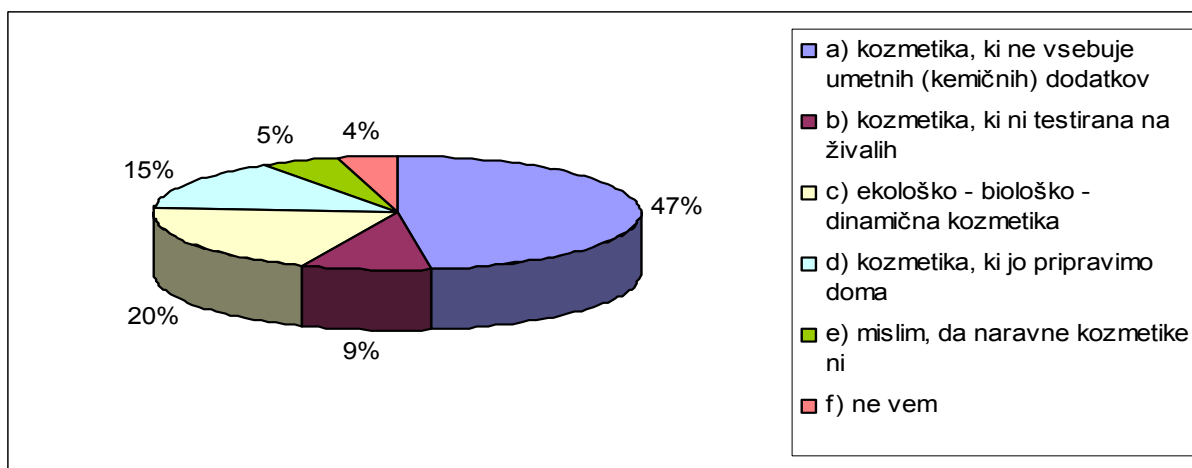

Graf 1: grafično prikazano število anketirancev

1. Kaj je za vas naravna kozmetika ?

Odgovor	Število
a) kozmetika, ki ne vsebuje umetnih (kemičnih) dodatkov	72
b) kozmetika, ki ni testirana na živalih	13
c) ekološko - biološko - dinamična kozmetika	30
d) kozmetika, ki jo pripravimo doma	22
e) mislim, da naravne kozmetike ni	8
f) ne vem	6

Tabela 2: število odgovorov na zastavljeno prvo vprašanje

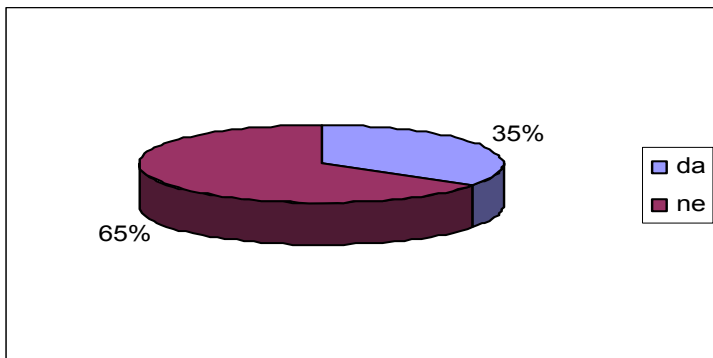
Graf 2: grafično prikazano število odgovorov na zastavljeno prvo vprašanje

Iz grafa je razvidno, da kar 47 % anketirancev meni, da je naravna kozmetika tista, ki ne vsebuje umetnih (kemičnih) dodatkov; 9 % je mnenja, da je naravna kozmetika tista, ki ni testirana na živalih; kar 20 % jih je mnenja, da je naravna kozmetika ekološko-biološko-dinamično čista; presenetljiv pa je podatek, da je kar 15 % anketirancev obkrožilo, da je naravna kozmetika tista, ki jo pripravimo doma; 5 % jih meni, da naravne kozmetike sploh ni in 4 % anketirancev ni seznanjenih z naravno kozmetiko.

2. Ali jo uporabljate ?

Odgovor	Število
da	37
ne	70

Tabela 3: število odgovorov na zastavljeno drugo vprašanje

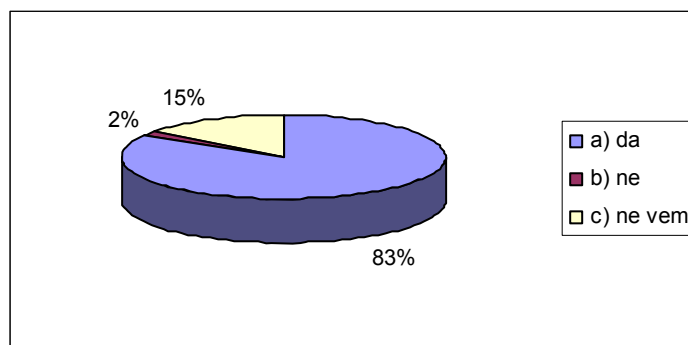
Graf 3: grafično prikazano število odgovorov na zastavljeno drugo vprašanje

Iz grafa je razvidno, da 65 % anketirancev ne uporablja naravne kozmetike. Presenetljiv pa je podatek, da 35 % anketirancev uporablja naravno kozmetiko.

3. Ali mislite, da so naravni kozmetični izdelki boljši oziroma bolj zdravi za našo kožo kot ostali kozmetični izdelki ?

Odgovor	Število
a) da	90
b) ne	2
c) ne vem	16

Tabela 4: število odgovorov na zastavljeno tretje vprašanje

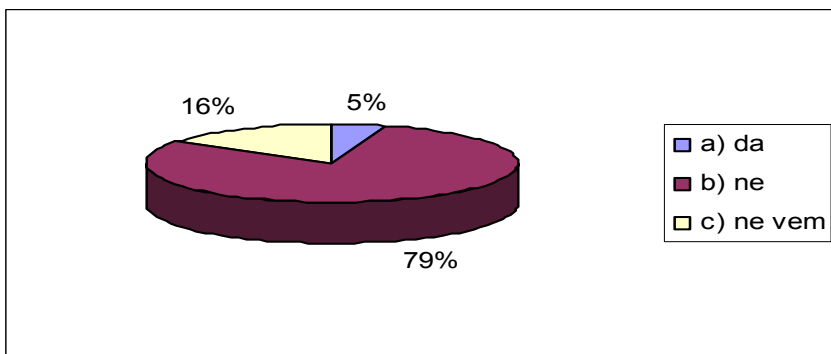
Graf 4: grafično prikazano število odgovorov na zastavljeno tretje vprašanje

Pri tem vprašanju smo dobile zanimiv podatek, da kar 83 % anketirancev meni, da je naravna kozmetika bolj zdrava, 2 % jih je mnenja, da naravna kozmetika ni nič bolj zdrava od konvencionalne kozmetike. Kar 15 % anketirancev pa je obkrožilo odgovor ne vem.

4. Ali menite, da so vsi naravni kozmetični izdelki na prodajnih policah res naravni ?

Odgovor	Število
a) da	5
b) ne	85
c) ne vem	17

Tabela 5: število odgovorov na zastavljeno četrto vprašanje

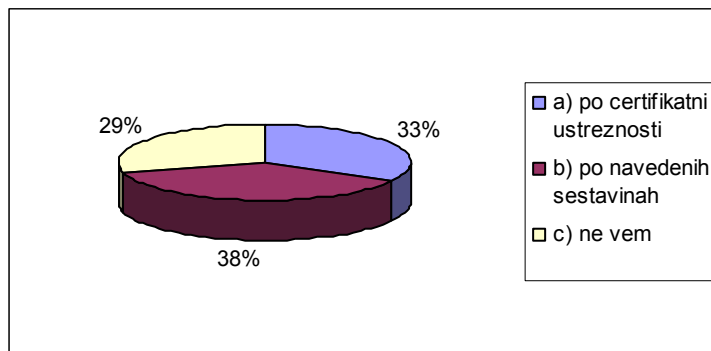
Graf 5: grafično prikazano število odgovorov na zastavljeno četrto vprašanje

Analiza teh podatkov je pokazala, da je kar 79 % anketirancev prepričanih, da izdelki, ki se prodajajo kot naravna kozmetika, niso popolnoma naravni, samo 5 % jih je mnenja, da je naravna kozmetika res naravna, 16 % anketirancev pa je obkrožilo ne vem.

5. Ali veste, po čem se naravna kozmetika loči od ostale ?

Odgovor	Število
a) po certifikatni ustreznosti	39
b) po navedenih sestavinah	44
c) ne vem	34

Tabela 6: število odgovorov na zastavljeno peto vprašanje

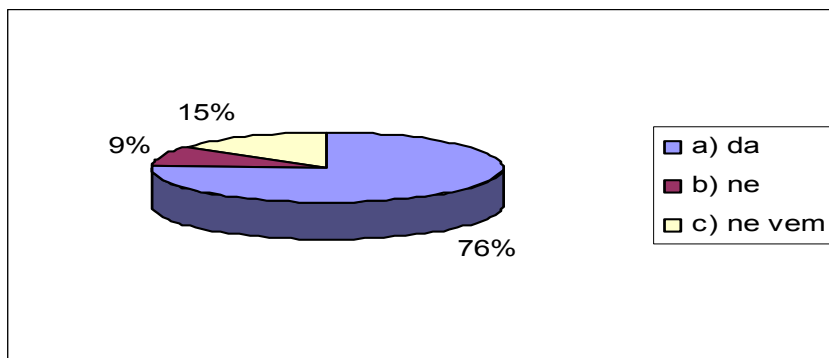
Graf 6: grafično prikazano število odgovorov na zastavljeno peto vprašanje

Pri analizi ankete smo prišle do ugotovitve, da 33 % potrošnikov pravi, da naravno kozmetiko prepoznajo po certifikatni ustreznosti, malo več, torej 38 % anketirancev, pa po navedenih sestavinah. Preostali anketiranci (29 %) pa ne vedo, kako bi prepoznali naravno kozmetiko.

6. Se vam zdi, da je naravna kozmetika dražja od ostale kozmetike ?

Odgovor	Število
a) da	82
b) ne	10
c) ne vem	16

Tabela 7: število odgovorov na zastavljeno šesto vprašanje

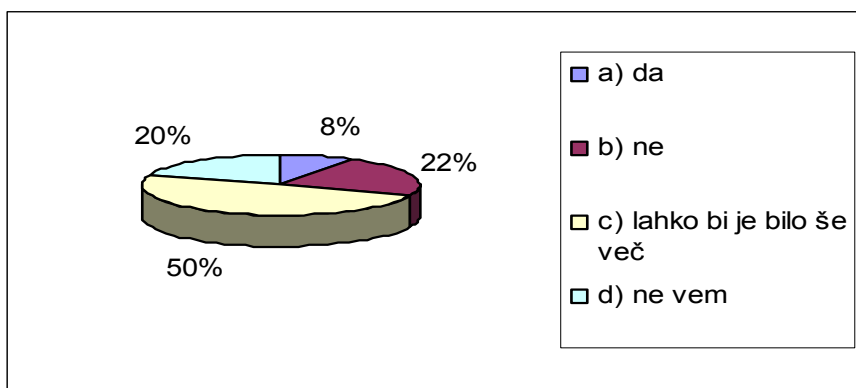
Graf 7: grafično prikazano število odgovorov na zastavljeno šesto vprašanje

Iz grafa je razvidno pričakovano, da jih kar 76 % meni, da je naravna kozmetika dražja, izredno malo jih je mnenja (9 %), da naravna kozmetika ni dražja od konvencionalne kozmetike. Ne vem pa jih je obkrožilo 15 %.

7. Ali menite, da je dovolj ponudbe z naravno kozmetike na našem tržišču ?

Odgovor	Število
a) da	9
b) ne	24
c) lahko bi je bilo še več	53
d) ne vem	21

Tabela 8: število odgovorov na zastavljeno sedmo vprašanje

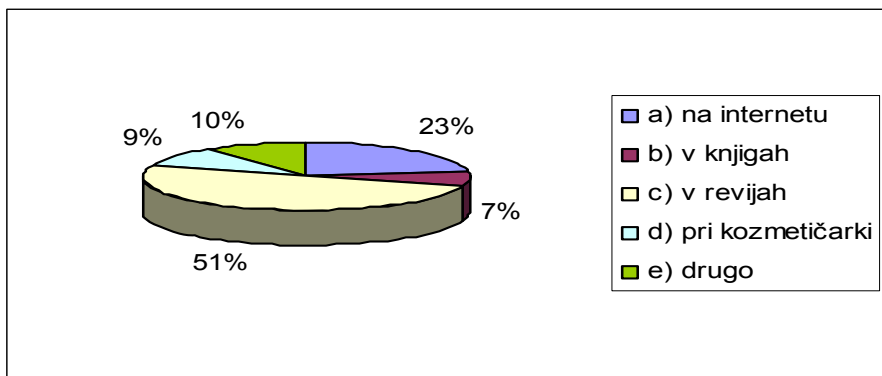
Graf 8: grafično prikazano število odgovorov na zastavljeno sedmo vprašanje

Pri tem vprašanju pa jih je na možni odgovor da odgovorilo 8 %, ne jih je obkrožilo 22 %, ne vem 20 %, kar 50 % pa jih meni, da bi naravne kozmetike lahko bilo več.

8. Kje ste dobili informacije o naravni kozmetiki ?

Odgovor	Število
a) na internetu	32
b) v knjigah	9
c) v revijah	70
d) pri kozmetičarki	13
e) drugo	14

Tabela 9: število odgovorov na zastavljeno osmo vprašanje

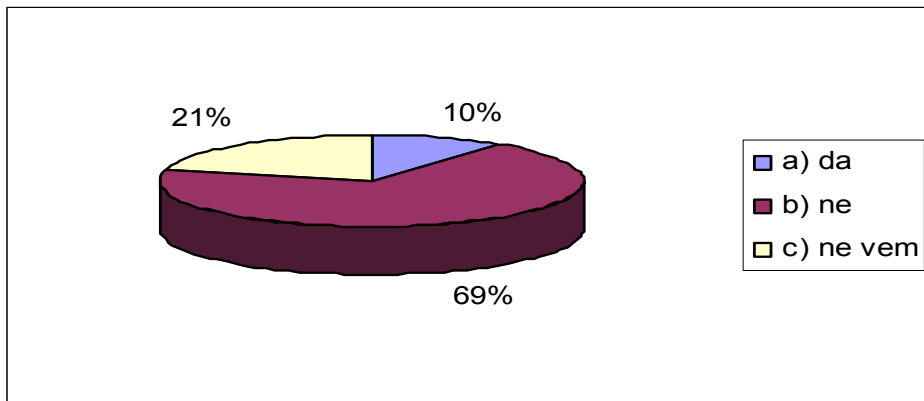
Graf 9: grafično prikazano število odgovorov na zastavljeno osmo vprašanje

Pri analizi anket smo ugotovile, da 23 % anketirancev dobi podatke na internetu, 7 % v knjigah, v revijah jih je informacije dobilo kar 51 %, pri kozmetičarki 9 %. 10 % anketirancev pa je informacije dobilo iz drugih virov (npr. svojcev, prijateljev, v šoli).

9. Ali menite, da je v medijih dovolj propagande in informacij o naravni kozmetiki ?

Odgovor	Število
a) da	11
b) ne	73
c) ne vem	23

Tabela 10: število odgovorov na zastavljeno deveto vprašanje

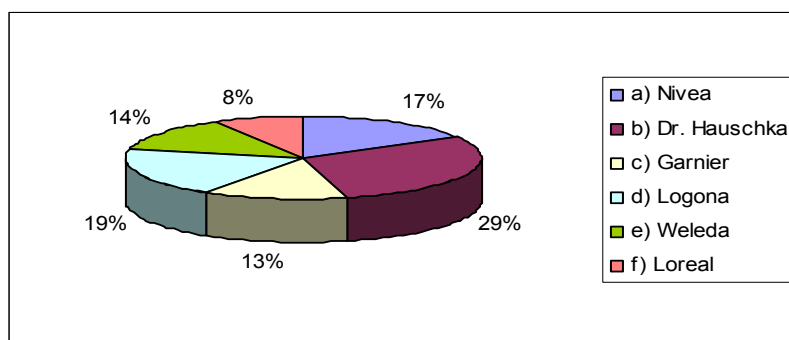
Graf 10: grafično prikazano število odgovorov na zastavljeno deveto vprašanje

10 % anketirancev meni, da je v medijih dovolj propagande in informacij o naravni kozmetiki, kar 69 % jih meni, da informacij in propagande ni dovolj, ne vem pa jih je obkrožilo 21 %.

10. Katere od spodaj naštetih izdelkov prepoznate kot naravne?

Odgovor	Število
a) Nivea	33
b) Dr. Hauschka	59
c) Garnier	26
d) Logona	38
e) Weleda	27
f) Loreal	16

Tabela 11: število odgovorov na zastavljeno deseto vprašanje

Graf 11: grafično prikazano število odgovorov na zastavljeno deseto vprašanje

Pri tem vprašanju je bilo možnih veliko odgovorov, zato so rezultati sledeči: 29 % jih meni da je naravna kozmetika Dr. Hauschka, 17 %, da je Nivea, 19 % Logona, 13 % Garnier, 14 % jih meni, da je naravna kozmetika Weleda, 8 % pa, da je naravna kozmetika Loreal.

11. ZAKLJUČEK

V nalogi smo si zastavile dve hipotezi, ki smo ju delno potrdile.

V prvi hipotezi smo predvidevale, da je v Sloveniji premalo propagande in ponudbe z naravno kozmetiko. To so nam potrdili anketiranci, ki so v večini menili, da je premalo propagande (69%) in ponudbe (50%) naravne kozmetike na našem tržišču. Po pregledu številnih specializiranih prodajaln in lekarn smo ugotovile, da je ponudba z naravno kozmetiko pravzaprav dobra. Problem je dejansko v reklamiranju oziroma propagandi, ki je ni veliko, za razliko od konvencionalne kozmetike, ki se reklamira praktično na vsakem koraku. Prvi del hipoteze smo tako ovrgle, drugega pa potrdile.

Drugo hipotezo, da potrošniki slabo poznajo in malo uporabljajo naravno kozmetiko, smo po opravljeni anketi v celoti potrdile.

Zanimiv je podatek, da kar 35% anketirancev trdi, da uporabljajo naravno kozmetiko. Pri pregledu in analizi ankete pa smo ugotovile, da pravzaprav sploh ne poznajo prave naravne kozmetike. Za primerjavo, nekdo, ki je obkrožil, da uporablja naravno kozmetiko, je pri kasnejšem vprašanju med naravno uvrstil konvencionalno kozmetiko. Tak človek torej ni uporabnik naravne kozmetike. In zakaj se to dogaja? Preprosto iz razloga, ker se pod nazivom naravno, zdravo, bio prodaja praktično že skoraj vsak kozmetičen izdelek, kar pa je marketinška poteza

To nam je potrdila tudi gospa Sanja Lončar, s katero smo opravile intervju.

Ugotovile smo, da je razen na spletnih straneh in revijah za zdravo življenje, malo napisanih knjig na to temo. To so potrdili tudi naši anketiranci, saj jih je največ informacij našlo v revijah (51%) in na internetu (23%).

Dandanes je povpraševanje po naravnem večje kot kdajkoli prej. Naravni val je pri mnogih ljudeh razvil nov odnos do življenja - naravo so pričeli povezovati neposredno z zdravjem. Zato ne preseneča podatek, da kar 83% anketiranih meni, da je naravna kozmetika bolj zdrava.

Tako kot smo pričakovale, med anketiranimi velja prepričanje, da je naravna kozmetika dražja od ostale. Po pregledu in primerjavi cen v številnih specializiranih prodajalnah in spletnih trgovinah, smo prišle do spoznanja, da je naravna kozmetika cenejša od izdelkov srednjega cenovnega razreda v konvencionalni kozmetiki.

Zanimivo pa je, da kljub zgoraj prikazanim rezultatom, anketiranci naravno kozmetiko prepoznajo po certifikatih.

Med izdelavo raziskovalne naloge smo opravile tudi nekaj telefonskih pogovorov s prodajalci v različnih specializiranih trgovinah z naravno kozmetiko. Na žalost je bilo med njimi veliko takih, ki praktično niso vedeli, kaj prodajajo.

Ugotovile smo tudi, da je v Sloveniji zelo malo salonov, ki vključujejo v svojo nego izdelke naravne kozmetike.

Kljub temu, da se zadnje čase vedno bolj poudarja zdravo življenje, gibanje, prehrana..., je poudarek na uporabi naravne kozmetike premajhen. Sploh se ne zavedamo, da s tem pravzaprav zapostavljajmo naš največji organ-kožo.

12. PRILOGE

12.1 INTERVJU

Pri raziskovanju smo se odločile, da nekaj o naravni kozmetiki povprašamo gospo Sanjo Lončar neodvisno raziskovalko, strokovnjakinjo vodja projekta Skupaj za zdravje človeka in narave na tem področju v Sloveniji.

Pod njenim peresom je nastalo ogromno člankov, ki nas opozarjajo, da ni vse tako, kot je videti v reklamnih oglasih za kozmetiko, da razne kozmetične korporacije služijo veliko denarja.

Z njo smo pripravile kratek intervju.

Sanja Lončar

Slika 6: Sanja Lončar

1. KDO JE BIL PRVI, KI SE JE ZAČEL UKVARJATI Z NARAVNO KOZMETIKO ?

Kozmetika je bila vedno naravna, dokler niso petrokemični lobiji eno izmed nosilnih sestavin - maščobo zamenjali z maščobami iz nafte (Parafinum Liquidum, Petroleum, Vaselinum).

Zato bi bilo bolje vprašati, kdo je bil tisti, ki mu je to padlo na pamet. Tega pa ne vemo.

Med pionirje nove dobe naravne kozmetike zagotovo sodita Dr. Rudolf Steiner in Dr. Rudolf Hauschka.

Prvi je povezan z nastankom kozmetike Weleda, drugi s kozmetiko Dr. Hauschka, Ena in druga sta dokaz, da ne potrebujemo nobene kemične sestavine, da bi naredili učinkovito, obstojno in kakovostno kozmetiko.

2. KAJ NARAVNA KOZMETIKA ?

Kljub uradni definiciji, ki dovoljuje uporabo besede naravno tudi v primerih, če je v kozmetiki le ščepec naravnega, je naravno le tisto kar je 100% naravno. Tako kot ne moremo biti malo noseči, malo lažnivi... naravno je le tisto, kar je 100% organskega izvora iz rastlin ali v določenih primerih tudi živalskih snovi, če za njih ni bilo potrebno poškodovati živali (čebelji vosek npr.).

3. ALI SE VAM ZDI, DA JE V SLOVENIJI DOVOLJ PONUDBE IN PROPAGANDE Z NARAVNO KOZMETIKO ?

Ponudbe je vse več, ozaveščanje in promocija zaostaja, ker uvozniki glede na obseg prodaje ne razpolagajo s sredstvi za tovrstno investicijo.

4. ALI SE VAM ZDI, DA SO LJUDJE DOVOLJ OSVEŠČENI GLEDE NARAVNE KOZMETIKE ?

Rezultati naše raziskave kažejo, da skoraj tretjina kupcev izraža željo po tem, da bi uporabljali naravno kozmetiko. Težava je v tem, da so pogosto zavedeni in menijo, da so kupili nekaj naravnega tudi v primerih, ko dejansko gre le za zavajajoče oglaševanje. (Npr. Izdelki Body Shop, Just, L Occetane, Kancilija, Afrodita večinoma vsebujejo tudi snovi, ki niso naravne).

5. KAKŠNE SO RAZLIKE ČEZ NEKAJ ČASA NA ČLOVEKU, KI UPORABLJA NARAVNO KOZMETIKO, IN TISTEM, KI UPORABLJA KONVEKCIONALNO ? ALI JE RAZLIKA SPLOH VIDNA ?

Razlika je hitro opazna. Snovi, ki so v nafti, delujejo tako, da našo kožo na nek način konzervirajo. Različne učinkovine, ki jih dodajajo izdelkom, pa se vsilijo in delajo nekaj namesto naše kože. Koža zato počasi izgubi svoje osnovne funkcije. To opazimo takoj, ko nehamo uporabljati takšne kreme. Praviloma je koža takrat v zelo slabem stanju, srbi, zateguje, se suši... ker ni navajena delati lastnega kolagena, elastina in drugih snovi, ki jih potrebuje. Postala je odvisna od zunanje »infuzije«.

Ko začnemo uporabljati naravne izdelke, koža začne čistiti snovi, ki so se v njej dolgo časa nalagale. Zato imajo določeni ljudje tudi močne reakcije, izpuščaje, rdečico in podobno, ki jo napačno razumejo kot alergijo na nove preparate. V resnici se dogaja nekaj podobnega kot pri postu. Ko prenehamo z vnosom novih količin sintetičnih snovi, koža dobi premor, da končno nakopičene smeti začne čistiti.

Po takšni fazi čiščenja koža počasi obnovi svoje funkcije, ponovno dobi lepo živo barvo, začne dihati in sama opravljati svoje naloge. Dobra naravna kozmetika ne dela namesto naše kože. Ona le podpira naravno modrost kože.

6. MNOGOKRAT SLIŠIMO MNENJE, DA JE NARAVNA KOZMETIKA DRAGA ... ALI JE TO RES ?

Tudi najbolj kakovostna naravna kozmetika (Npr. Dr. Hauschka) stane manj od izdelkov srednjega cenovnega razreda v konvencionalni kozmetiki (npr. VICHY). Obstajajo tudi cenejše blagovne znamke, ki sicer niso iz ekološko in biodinamično pridobljenih rastlin, so pa zelo dostopne (npr. Apotteker Scheller). Nekje v sredini pa so Logona, Sante, Lavera...

7. KATERE SESTAVINE SE UPORABLJAJO PRI IZDELAVI ?

Pri naravni kozmetiki, ki je certificirano naravna, se uporabljajo pretežno ekološko pridobljene rastline (zato so brez sledi pesticidov), niso dovoljeni sintetični konzervansi, sintetična barvila, umetne dišave. Embalaža je bio razgradljiva, ni potisnih plinov, ki bi škodovali ozračju, in izdelki niso testirani na živalih.

8. KAJ PA MENITE O POSKUSIH NA ŽIVALIH ?

Poskusi na živalih so kruti, nezanesljivi, nepotrebni in so predvsem posledica kreiranja sintetičnih snovi, ki jih proizvajalci ne upajo testirati na ljudeh. Tudi to nam kaže o naravi uporabljenih snovi. Če žival lahko pogine od uporabe le te, potem nje dejstvo, da jih bodo v naši kozmetiki uporabili v razredčeni obliki, ne tolaži preveč. Naravna kozmetika ni testirana na živalih, ker jo lahko direktno preizkusijo na ljudeh.

12.2 ANKETNI LIST

Smo dijakinje Srednje zdravstvene šole Celje-smer kozmetični tehnik in pripravljamo raziskovalno nalogo z naslovom »Naravna.si«. V raziskovalno nalogo smo vključile kratko anketo, ki nam bo v veliko pomoč. Že vnaprej se zahvaljujemo! Prijetno reševanje.

Spol : M Ž

Starost: _____ let

Šola: _____

1. Kaj je za vas naravna kozmetika? (možnih več odgovorov)

- a) izdelki ne vsebujejo sintetičnih emulgatorjev, konzervansov, barvil, parfumov, kolagena ali elastina
- b) kozmetika, ki ni testirana na živalih
- c) ekološko - biološko - dinamično čista kozmetika
- d) kozmetika, ki jo pripravimo doma
- e) kozmetika, ki jo kupimo v specializiranih trgovinah in lekarnah
- f) ne vem

2. Ali jo uporabljate?

DA

NE

3. Ali mislite, da so naravni kozmetični izdelki boljši oziroma bolj zdravi za našo kožo kot ostali kozmetični izdelki?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

4. Ali menite, da so vsi naravni kozmetični izdelki na prodajnih policah res naravni?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

5. Ali veste, po čem se naravna kozmetika loči od ostale?

- a) po certifikatih ustreznosti
- b) po navedenih sestavinah
- c) ne vem
- d) se ne loči

6. Se vam zdi, da je naravna kozmetika dražja od ostale kozmetike?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

7. Ali menite, da je dovolj ponudbe z naravno kozmetiko na našem tržišču?

- a) da
- b) ne
- c) lahko bi jo bilo še več
- d) ne vem

8. Kje ste dobili informacije o naravni kozmetiki?

- a) internet
- b) knjige
- c) revije
- d) pri kozmetičarki
- e) drugo _____

9. Ali menite, da je v medijih dovolj propagande in informacij o naravni kozmetiki?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

10. Katere od spodaj naštetih izdelkov prepoznate kot naravne? (možnih več odgovorov)

- a) Nivea
- b) Dr. Hauschka
- c) Garnier
- d) Logona
- e) Veleđa
- f) Loreal

13. LITERATURA

Uporabljena literatura:

1. Lepota skozi letne čase, Lili Corsten, Ljubljana 2002, Prešernova družba d.d. za založbo Matjaž Bizjak
2. Lepota in naravna kozmetika, Maria - E. in Lange - Ernest, Ljubljana 1992, Založba Mladinska knjiga
3. revija Lepa in zdrava; januar, 2006
4. letak Dr. Hauschka (popolna holistična naravna nega obraza)
5. <http://www.viva.si/clanek.asp?id=2651>
6. http://shop.zivacenter.org/index.php?path=o_izdelkih

Prebrana literatura:

7. www.zivacenter.org
8. http://kontrollierte-naturkosmetik.de/e/index_e.htm
9. <http://www.spekteronline.net/clanek.asp?id=1313>
10. <http://www.osvoboditev-zivali.org/?pnm=00260>
11. <http://kosmatinci.mojforum.si/kosmatinci>
12. <http://www.zivacenter.org/doc/mirjam/prezentacije/>
13. <http://www.zivacenter.org/index.php?path=15>
14. <http://www.bitizenska.org/index.php?path=45>
15. <http://www.bitizenska.org/index.php?path=46>
16. <http://www.bitizenska.org/index.php?path=47>
17. <http://www.bitizenska.org/index.php?path=48>
18. http://www.kremca.net/novice/holisti%E8na_kozmetika_hauscka.shtml
19. <http://www.kremca.net/dobavitelji/nutex.shtml>
20. http://www.tm-shop.si/si/page/group/grp/75/naravna_kozmetika/-/